

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра фармації, фармакології, медичної, біоорганічної та біологічної хімії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«___» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕРША ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА
З ОЗНАЙОМЧОЮ МЕДИЧНОЮ ПРАКТИКОЮ»

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

В.о. завідувача кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

В.о. директора ННМІ

Т.в.о. начальника НМВ

Фролов Ю. А.

Зюзін В. О.

Ларичева О.М.

Буряк В.П.

Терентьева Н.О.

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою	
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»	
Спеціальність	226 «Фармація, промислова фармація»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фармація	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	2-й	
Навчальний рік	2024-2025	
Номери семестрів:	Денна форма	Заочна форма
	4-й	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити /90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	-	
	20 год. 70 год.	
Відсоток аудиторного навантаження	22%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Не має	
Форма підсумкового контролю	4-й семестр – Залік	

2. Мета, завдання та заплановані результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності на рівні першої долікарської допомоги, на основі знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» є:

2.1. Засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування

2.2. Набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в умовах стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму

2.3. Набуття практичних навичок виконання маніпуляцій : внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій, катетеризації сечового міхура, та ін. (з використанням манекенів – симуляторів)

2.4. Формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Передумови вивчення дисципліни (міждисциплінарні зв'язки).

Відповідно до примірного навчального плану, проходження практики з догляду за хворими передбачено у IV семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, а також мікробіології, вірусології та імунології, з якими інтегрується програма виробничої практики, що є підставою формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання. В результаті вивчення дисципліни студенти мають знати:

Проведення професійної діяльності у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

Застосовування знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності

Дотримання норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

Використовування результатів самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності

Аргументування інформації для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності

Норми спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді.

Вміти застосовувати знання у практичних ситуаціях:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у лікувальному закладі
2. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями, виконувати необхідні медичні маніпуляції:
3. Демонструвати володіння навичками дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів терапевтичного стаціонару
4. Проводити розпитування та огляд хворого
5. Демонструвати найпростіші медичні маніпуляції з проведення хворим медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур. Вміти використовуватися автоматичним дефібрилятором
6. Демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за важкохворими
7. Демонструвати навички надання першої допомоги хворим із порушеннями з боку серцево-судинної та дихальної систем
8. Робити висновок про стан фізіологічних функцій організму, його систем та органів
  - визначати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання)
9. Вміти налагоджувати основні типи бинтових пов'язок
10. Вміти налагоджувати основні типи фіксуєчих пов'язок

Мати компетенції

Дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей -

інтегральна: здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог - освітньо-професійній програмі (ОПП)

Розроблена програма відповідає та орієнтована на формування компетентностей:

загальні ОК 51; ОК52: ОК53 (ЗК) – ЗК 3, 4, 5, 8, 9 ОПП:

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність приймати обґрунтоване рішення;
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентностей: що до ОК 51 (Догляд за хворими в хірургічному відділенні); ОК52 (догляд за хворими в терапевтичному відділенні); ОК53 (Догляд за хворими в педіатричному відділенні) ФК1;2;3;4;5;6;7;11 ОПП

- Навички опитування пацієнта.
- Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- Здатність до діагностування невідкладних станів
- Навички виконання медичних маніпуляцій.

3. Програма навчальної дисципліни

Організація навчального процесу здійснюється за європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС). Програма навчальної дисципліни складається з двох блоків, блоки з розділів:

Блок 1.

- 1.1. Основні відділення та допоміжні підрозділи медичного закладу (лікарні). Функції приймального відділення лікарні у прийомі і направленні хворих до профільних відділень. Прийом та реєстрація хворих. Заповнення медичної документації (журналу прийому хворих, історії хвороби, статистичної карти). Санітарно-гігієнічний режим приймального відділення, санітарно-гігієнічна обробка хворого. Транспортування хворих у профільні відділення лікарні. Загальна характеристика терапевтичного відділення, структура і функціональне призначення. Основні обов'язки медичної сестри. Пост медичної сестри та організація її роботи, оснащення поста. Організація відвідування хворих.
- 1.2. Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму відділення. Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів. Особливості прибирання приміщень відділення. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими терапевтичного стаціонару, роль медичного персоналу у їх забезпеченні. Принципи фахової субординації в системі лікар–медична сестра–молодший медичний персонал. Правила занесення до медичної документації даних, знайдених при огляді хворого. Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими. Асептика та антисептика. Визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- 1.3. Розпитування та огляд хворого, їх роль в оцінці загального стану пацієнта Роль розпитування хворого у діагностичному процесі. Анамнез, його основні частини (паспортна частина, скарги хворого, анамнез захворювання, розпитування по органах та системах, анамнез життя). Правила проведення розпитування хворого та узагальнення отриманих даних. Роль розпитування хворого у загальній оцінці стану хворого. Деонтологічні особливості проведення розпитування хворого. Основні правила розпитування родичів хворого, який знаходиться у

непритомному або важкому стані. Ознайомлення з медичною документацією, яка заповнюється на основі розпитування хворого.

1.4. Послідовність проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого. Стан свідомості та її можливі порушення (гільмівні, іритативні). Оцінка положення хворого у ліжку, його постави та ходи. Правила огляду шкіри та слизових оболонок, дослідження підшкірної клітковини, м'язів, опорного апарату. Антропометричні дослідження і визначення конституціонального типу хворого; правила розрахунку індексу маси тіла та його роль у визначенні подальшої тактики ведення хворого. Класифікація медикаментозних засобів за шляхом уведення в організм хворого. Форми лікарських засобів. Роль і обов'язки медичного персоналу при забезпеченні хворих медикаментозними засобами. Правила роздавання таблетованих та рідких медикаментозних засобів для перорального прийому. Принципи зберігання медикаментозних засобів.

Блок 2.

2.1. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності хворого (гемодинаміки, дихання, температури тіла). Догляд за хворими з гарячкою. Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла. Термометри, їх будова, зберігання, дезінфекція. Методика вимірювання температури тіла ртутним термометром. Сучасні термометри - електричні, на основі рідких кристалів. Види температурних кривих. Реєстрація температури тіла і температурних кривих на температурних листках.

2.2. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці та остуді. Пульс, основні його властивості. Методика дослідження пульсу на променевих артеріях. Судини, доступні для пальпації. Основні правила зупинки кровотечі з артеріальних та венозних судин, накладання кровоспинного джгута. Артеріальний тиск та правила його вимірювання на плечовій артерії. Нормальні показники артеріального тиску. Перша долікарська допомога хворим при зниженні та підвищенні артеріального тиску. Основні правила визначення частоти, глибини, типу, ритму дихання. Перша допомога хворим при кашлі, задишці, ядусі.

2.3. Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. Догляд за хворими в чистій перев'язочній. Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язочної. Організація роботи перев'язочної.

2.4. Організація роботи в чистій перев'язочній. Види перев'язочного матеріалу, його властивості. Типові бинтові пов'язки. Правила бинтування Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Правила бинтування. Особливості догляду за хворими, що перенесли оперативні втручання на голові і шії. Накладання бинтових пов'язок на голову, шию. Правила проведення медичні маніпуляції (внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій, катетеризації сечового міхура, та ін. (з використанням манекенів – симуляторів)). Правила користування автоматичним дефібрилятором та техніка безпеки. Особливості накладання транспортних шин (драбинних, пневматичних, Дітерікса)

2.5. Особливості догляду за хворими з гнійною патологією. Організація роботи гнійної перев'язочної. Особливості перев'язок і догляд за хворими з анаеробною інфекцією. Утилізація перев'язочного матеріалу, забрудненого гнійними

виділеннями. Особиста небезпека при роботі з гнійним матеріалом. Стерилізація перев'язочного матеріалу і операційної білизни. Організація роботи в операційній. Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля.

Підготовка операційної білизни та перев'язочного матеріалу до стерилізації, методи укладки в бікси Шимельбуша. Будова і робота автоклава, техніка безпеки. Методи підготовки рук хірурга до операції. Догляд за руками хірурга поза клінікою.

2.6. Загальні правила догляду за хворими із постільним режимом, тяжкохворими і агонуючими. Забезпечення зручного положення у ліжку, профілактика пролежнів, особиста гігієна, переміна натільної і постільної білизни, забезпечення фізіологічних випорожнень (сечо-, каловипускання). Користування підкладним судном та сечоприймачем. Способи очищення кишківника. Застосування газовивідної трубки, клізм. Види клізм, методика і техніка їх застосування, методи дезінфекції і зберігання обладнання для клізми. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Основні критерії біологічної смерті. Поняття про реанімацію. Методика і техніка найпростіших реанімаційних заходів: штучне дихання методом "із рота в рот" і "із рота у ніс", непрямий масаж серця.

3.1. Структура навчальної дисципліни

Назви блоків і тем	Усього	Практичні заняття	СРС
Блок №1.			
1.1.Основні відділення та допоміжні підрозділи медичного закладу (лікарні). Функції приймального відділення лікарні у прийомі і направленні хворих до профільних відділень. Прийом та реєстрація хворих	7	2	5
1.2.Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму відділення. Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими стаціонару, роль медичного персоналу у їх забезпеченні.	7	2	5
1.3.Розпитування та огляд хворого, їх роль в оцінці загального стану пацієнта. Роль розпитування хворого у діагностичному процесі. Анамнез, його основні частини (паспортна частина, скарги хворого, анамнез захворювання, розпитування по органах та системах, анамнез життя).	11	2	9
1.4.Послідовність проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого. Стан свідомості та її можливі порушення (гільмівні, іритативні). Оцінка положення хворого у ліжку, його постави та ходи. Правила огляду шкіри та слизових оболонок, дослідження підшкірної клітковини, м'язів, опорного апарату	9	2	11
Блок №2.			
2.1. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності хворого (гемодинаміки, дихання, температури тіла). Догляд за хворими з гарячкою. Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла.	7	2	5

2.2. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці та остуді. Пульс, основні його властивості. Методика дослідження пульсу на променевих артеріях. Судини, доступні для пальпації. Основні правила зупинки кровотечі з артеріальних та венозних судин, накладання кровоспинного джгута	11	2	9
2.3. Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Догляд за хворими, оперованими на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках. Пов'язки на живіт, промежину, кінцівки. Догляд за хворими в чистій перев'язочній. Санітарно-гігієнічні вимоги до перев'язочної. Організація роботи перев'язочної	9	2	7
2.4. Організація роботи в чистій перев'язочній. Види перев'язочного матеріалу, його властивості. Типові бинтові пов'язки. Правила бинтування Десмургія, перев'язочний матеріал. Типові бинтові пов'язки. Правила бинтування. Особливості догляду за хворими, що перенесли оперативні втручання на голові і шиї. Накладання бинтових пов'язок на голову, шию.	9	2	7
2.5. Особливості догляду за хворими з гнійною патологією. Організація роботи гнійної перев'язочної. Особливості перев'язок і догляд за хворими з анаеробною інфекцією. Утилізація перев'язочного матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями. Особиста безпека при роботі з гнійним матеріалом	9	2	7
2.6. Загальні правила догляду за хворими із постільним режимом, тяжкохворими і агонуючими. Забезпечення зручного положення у ліжку, профілактика пролежнів, особиста гігієна, переміна натільної і постільної білизни, забезпечення фізіологічних випорожнень (сечо-, каловипускання).	9	2	7
Залік:	4		
Усього (з заліком):	94	20	70

4. Забезпечення освітнього процесу

Навчання з програми «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» проходить на базі «Центру симуляційних методів навчання» навчально - наукового медичного інституту ЧНУ імені Петра Могили, клінічних базах лікувальних установ: госпіталь УМВС України у Миколаївській області, обласна клінічна дитяча лікарня та обласний клінічний госпіталь інвалідів війни. Навчання з програми проходить з використанням симуляторів «Центру симуляційних методів навчання», апаратури, обладнання лікувально – діагностичних відділень клінічних баз, та залучення тематичних хворих, при наявності їх згоди та узгодження з лікуючим лікарем.

Методичне забезпечення практичних занять:

Методичні вказівки до практичних занять для студентів.

Варіанти тестових питань та завдань для перевірки вихідного рівня знань з кожної теми модуля.

Варіанти ситуаційних завдань для перевірки засвоєння тем, змістових модулів.

Варіанти завдань (теоретичних та практичних) для підсумкового модульного контролю диференційованого заліку.

Відеофільми та навчальні кінофільми з тематики заняття.

Інструкції по роботі з фантомами та муляжами з відпрацювання практичних навичок.

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів:

Методичні інструкції з виконання практичних навичок.

Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Методичне забезпечення проведення підсумкового контролю:

Тестові завдання.

Структуровані завдання для письмових робіт.

Перелік стандартизованих за методикою виконання практичних навичок.

Ситуаційні завдання з моделювання дій молодшого медичного персоналу в клінічних ситуаціях.

5. Перелік питань при проведенні заліку:

1. Структура та основні завдання догляду за хворими.
2. Основні правила і вимоги медичної етики і деонтології.
3. Що таке догляд за хворими?
4. Типи лікувально-профілактичних установ, їх структура та функції.
5. Приймальне відділення лікарні, функції.
6. Прийом, реєстрація та санітарна обробка пацієнта
7. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.
8. Лікувально-охоронний режим, його елементи та значення для пацієнта.
9. Режими фізичної активності.
10. Транспортування та перекладання пацієнтів.
11. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворому.
12. Правила зберігання чистої та брудної білизни в стаціонарі.
13. Вимірювання температури тіла, реєстрація (цифрова, графічна), оцінка результатів. Стадії гарячки, основні симптоми. Догляд за пацієнтами з гарячкою.
14. Спостереження за диханням (частота, глибина, ритм). Підрахунок частоти дихальних рухів, цифровий та графічний запис.
15. Термометр: будова, правила зберігання і користування, дезінфекція.
16. Пульс: техніка дослідження, властивості, цифрове та графічне зображення в температурному листку.
17. Артеріальний тиск: техніка вимірювання, оцінка, цифровий та графічний запис, порушення АТ.
18. Види та методи дезінфекції.

19. Види та методи стерилізації.
20. Організація харчування хворих в стаціонарі. Контроль за передачами з дому, зберіганням продуктів харчування.
21. Дієтичне харчування. Характеристика дієтичних столів.
22. Штучне годування: через зонд, гастростому, за допомогою живильної клізми, парентеральне.
23. Лікувальне харчування, основні принципи. Годування тяжкохворих.
24. Надання невідкладної долікарської допомоги при зомлінні.
25. Допомога пацієнту під час блювання.
26. Промивання шлунка, показання, протипоказання, техніка виконання.
27. Очисна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
28. Сифонна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
29. Лікувальна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
30. Олійна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
31. Метеоризм, застосування газовивідної трубки.
32. Механізм дії грілки: показання, протипоказання, техніка застосування.
33. Механізм дії, показання до призначення, техніка застосування міхура з льодом.
34. Показання, протипоказання, види та застосування компресів.
35. Правила виписування та отримання лікарських засобів у стаціонарі.
36. Зовнішнє застосування ліків: втирання мазей, закапування крапель в ніс, вуха, очі.
37. Ентеральне введення ліків: через рот, під язик, ректальне.
38. Обробка інструментарію перед стерилізацією, контроль якості передстерилізаційної обробки.
39. Вимірювання температури у хворого та оформлення температурного листа
40. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.
41. Методи транспортування хворих.
42. Користування функціональним ліжком та надання відповідних положень хворому при нападі ядухи та при колапсі.
43. Дослідження пульсу на променевих артеріях, висновок про основні його властивості.
51. Дослідження пульсу на нижніх кінцівках, висновок про основні його властивості.
44. Вимірювання артеріального тиску, висновок про його відповідність нормі.
45. Дослідження дихання у показового хворого, висновок про основні його властивості. 54. На бланку температурного листа відмітити запропоновані викладачем показники пульсу, артеріального тиску, температури тіла, зробити висновок про їх відповідність нормі та про тип температурної кривої.

46. Заміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.
47. Основні способи введення препаратів.
48. Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з одноразовим шприцем до та після його застосування.
49. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми, методика її застосування на муляжі.
50. Підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух важкохворому.
51. Підготувати необхідні засоби та провести профілактику утворення пролежнів.
52. Продемонструвати методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця) на фантомі.
53. Пояснити принципи проведення ін'єкцій. Вміти виконати їх на муляжах.
54. Продемонструвати накладання пов'язок на різні частини тіла
55. Продемонструвати правила накладання пов'язки «чепчик»
56. Накласти пов'язку на обидва ока.
57. Продемонструвати методику накладання пращеподібної пов'язки на голову.
58. Накладання пов'язку типу Вельпо.
59. Накласти типову бинтову пов'язку на живіт.
60. Накласти пов'язку на плечовий суглоб.
61. Накласти пов'язку на ліктьовий суглоб.
62. Накласти пов'язку на кисть та пальці.
63. Накласти автоматичний дефібрилятор та провести дефібриляцію.
64. Дослідити у хворого пульс на променевих артеріях, зробити висновок про основні його властивості.
65. Дослідити у хворого пульс на нижніх кінцівках, зробити висновок про його відповідність нормі.
66. Виміряти хворому артеріальний тиск, зробити висновок про його відповідність нормі.
67. Провести дослідження дихання у показового хворого, зробити висновок про основні його властивості.
68. Продемонструвати методику транспортування хворого на ношах (каталці) та перекладання його на ліжко.
69. Підготувати необхідні засоби для профілактики утворення пролежнів.
70. Продемонструвати на фантомі методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця)

Приклад тесту поточної контрольної роботи. Блок № 2

Тема 2.6. «Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими»

1. Термінальний стан це:

- а) стан, прикордонне між життям і смертю;
- б) стан біологічної смерті;
- в) зниження температури тіла нижче 20 ° С;
- г) правильно а), в);
- д) правильно б), в).

2. Агонія характеризується всіма перерахованими ознаками, крім:

- а) глибокого розладу дихання;
- б) поява плям внаслідок скупчення крові в нижчих ділянках тіла;
- в) активації механізмів, спрямованих на підтримку процесів жиз- недеятельности;
- г) втрати свідомості.

3. Тривалість клінічної смерті становить:

- а) 4-5 хв;
- б) 1-2 хв;
- в) 10-12 хв;
- г) 8-10 хв.

4. Стан клінічної смерті може завершитися:

- а) агонією;
- б) термінальним станом; в) біологічної смертю;
- г) станом анабіозу.

5. Стан біологічної смерті характеризується:

- а) зникненням важливих проявів життєдіяльності організму і від- відсутністю незворотні зміни в органах і тканинах;
- б) зникненням дихання, серцевих скорочень і незворотними вимірюв- неннями в тканинах;
- в) поступовим згасанням свідомості, прогресуючим розладом дихання і кровообігу;
- г) короткочасної активацією механізмів, спрямованих на під- ня процесів життєдіяльності.

6. Ознаками біологічної смерті є все, крім:

- а) зниження температури тіла нижче 20 ° С; б) утворення трупних плям;
- в) втрати свідомості і рідкісних глибоких дихальних рухів; г) розвитку трупного охолодження

7. Реанімаційні заходи не проводяться, якщо: а) пройшло 3 -4 хв після настання клінічної смерті; б) розвинулася печеночна кома;

в) при пошкодженні життєво важливих органів (головного мозку) необра- тімого характеру;

г) розвинувся набряк головного мозку при порушенні мозкового кровообігу

8. Закидання голови хворого при проведенні штучного дихання сприяє:

а) забезпечення гарної герметизації між ротом хворого і реаніма- тологіі;

б) створення прохідності дихальних шляхів;

в) роздратування каротидного синуса, що приводить до стимуляції ди хательних центру.

9. Критерієм правильного проведення штучного дихання слу- жать:

а) руху (екскурсії грудної клітини хворого) в момент іскусственно- го вдиху і пасивного видиху;

б) поява серцебиття;

в) надування щёк хворого під час штучного вдиху; г) розширення зіниць.

10. Штучне дихання проводять з частотою:

а) 10-11 вдихів за хвилину; б) 12-18 вдихів за хвилину; в) 20-22 вдиху в хв.

11. Непрямий (закритий) масаж серця проводять:

а) при зупинці серця (асистолія) або мерехтінні шлуночків (фібріл- ляции);

б) при різкому падінні артеріального тиску; в) при розвитку кардіогенного шоку;

г) при операції на органах грудної клітки і розтині еє порожнини.

12. Під час непрямого масажу серця відбувається:

а) стимуляція синоатріального вузла серця;

б) стимуляція атріовентрикулярного вузла серця;

в) опосередкована стимуляція судинного центру;

г) здавлювання серця між грудиною і хребтом з викидом кро- ві з порожнин у великі судини.

13. Реанімаційні заходи не проводяться, якщо: а) пройшло 3 -4 хв після настання клінічної смерті; б) розвинулася печеночна кома;

в) при пошкодженні життєво важливих органів (головного мозку) необра- тімого характеру;

г) розвинувся набряк головного мозку при порушенні мозкового кровообращення.

14. Закидання голови хворого при проведенні штучного дихання сприяє:

а) забезпечення гарної герметизації між ротом хворого і реаніматологіі;

б) створення прохідності дихальних шляхів;

в) роздратування каротидного синуса, що приводить до стимуляції ди хательних центру.

15. Критерієм правильного проведення штучного дихання слугать:

а) руху (екскурсії грудної клітини хворого) в момент іскусственно- го вдиху і пасивного видиху;

б) поява серцебиття;

в) надування щёк хворого під час штучного вдиху; г) розширення зіниць.

16. Штучне дихання проводять з частотою:

а) 10-11 вдихів за хвилину; б) 12-18 вдихів за хвилину; в) 20-22 вдиху в хв.

17. Непрямий (закритий) масаж серця проводять:

а) при зупинці серця (асистолія) або мерехтінні шлуночків (фібриляции);

б) при різкому падінні артеріального тиску; в) при розвитку кардіогенного шоку;

г) при операції на органах грудної клітки і розтині её порожнини.

18. Під час непрямого масажу серця відбувається:

а) стимуляція синоатріального вузла серця;

б) стимуляція атріовентрикулярного вузла серця;

в) опосередкована стимуляція судинного центру;

г) здавлювання серця між грудиною і хребтом з викидом крові з порожнин у великі судини.

19. Прямий масаж серця застосовують:

а) при зупинці серця під час операцій на органах грудної клітки з розкриттям её порожнини;

б) при відсутності ефекту від непрямого масажу серця в теченіе 15 хв; в) при повній зупинці серця (асистолія);

г) при фібриляції передсердь і шлуночків одночасно.

20. При проведенні непрямого масажу серця долоню руки кладуть:

а) в область верхівкового поштовху;

б) на нижню третину грудини;

в) на рёберную дугу зліва від грудини над областю лівого шлуночка; г) праворуч від грудин

Оцінювання результатів тесту. 19 – 20 вірних відповідей – «5»

18 – 15 вірних відповідей – «4»

14 – 12 вірних відповідей – «3»

11 та менш - «2»

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

- Опитування (перевірка теоретичних знань та практичних навичок).
- Тестовий контроль.
- Написання огляду наукової літератури (рефератів).

Поточний контроль. Перевірка на практичних заняттях теоретичних знань і засвоєння практичних навичок, а так само результатів самостійної роботи студентів. Контролюються викладачами відповідно до конкретної мети навчальної програми. Оцінка рівня підготовки студентів здійснюється шляхом: опитування студентів, рішення й аналізу ситуаційних завдань і тестових завдань, контролю засвоєння практичних навичок.

Підсумковий контроль. До підсумкового контролю (залік) допускаються студенти, які відвідали всі передбачені навчальною програмою лекції, аудиторні навчальні заняття, виконали в повному обсязі самостійну роботу й у процесі навчання набрали кількість балів не менше, ніж мінімальну – 70 балів у семестрі.

Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на заліку і іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою» застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

У 3-му семестрі, де 10 тем, позитивна максимальна оцінка на кожному практичному занятті може до 12 балів. Оцінка нижче 6 балів означає «незадовільно», заняття не зараховується і підлягає відпрацюванню в установленому порядку. На заліку студент може максимально отримати 80 балів. Залік вважається складеним, якщо студент набрав не менше ніж 50 балів.

Оцінка успішності студента

Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
3-й семестр	
Теми практичних занять з 1-ї до 10-ї	12 балів за кожно з тем
Разом за 10 тем	120
Залік	80
Разом:	200

7. Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова):

1. Медицина катастроф. Військова медицина : рек. анотований бібліогр. покажч. / уклад.: Н. Б. Гавриш, В. В. Хівренко, І. М. Лазоренко, Л. М. Драган. – Х., 2018. – 36 с.

2. Медицина надзвичайних ситуацій [текст] підручник / Б.Д.Халмурадов, П.Б.Волянський – К. : Центр учбової літератури, 2016.–208 с. ISBN 978-617-673-478-9
3. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога Іван Зозуля, Валентина Боброва, Георгій Рошчін. Медицина. Українська. 2017.
4. Нетяженко В.З., Щупіпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.
5. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
6. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
7. Тяжка О.В., Антошкіна А.М., Васюкова М.М., Казакова Л.М., Лутай Т.І. та ін. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навч. посіб. для мед. ВНЗ III-IV р.а. – 2-ге вид. / за ред. О.В. Тяжкої. – К. : Медицина, 2014. - 152 с.
8. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 600 с.

Допоміжна

Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В. - Полтава, 2015. - 160 с.

Волосовець О.П., Маркевич В.Е., Тарасова І.В., Лобода А.М. Неонатологія: навч.- метод. посіб. – Суми : СумДУ, 2011. – 214 с.

Інформаційні ресурси

Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2 -х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.

Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.

Наказ МОЗ України № 152 від 4.04.2005 «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною». [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>

Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>

Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони

здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

[Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993](#) Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

З тем «Загальний огляд хворого»

<http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>

<http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>

З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf